

Sygn. akt IV U 112/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalański
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 grudnia 2018 r. w S.

odwołania J. M.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 8 stycznia 2018 r. Nr (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranej renty rodzinnej rolników

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że J. M. w okresie od 1 października 2014 roku do 30 września 2017 roku nie pobrała nienależnego świadczenia i nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 27.561,10 (dwadzieścia siedem tysięcy pięćset sześćdziesiąt jeden 10/100) zł.

Sygn. akt IV U 112/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 8 stycznia 2018r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.32 ust.1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników ustalił J. M. nadpłatę części uzupełniającej renty rodzinnej w okresie od 1 września 2014r. do 30 września 2017r. w kwocie 28 325,75 zł i zobowiązał ubezpieczoną do jej zwrotu poprzez potrącenia ze świadczenia rentowego. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczona zataiła fakt posiadania gospodarstwa rolnego.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona J. M. wnosząc o jej zmianę wznowienie jej wypłaty części uzupełniającej renty rodzinnej. W uzasadnieniu wskazała, że od nabycia spadku po zmarłym ojcu nie pracowała w gospodarstwie rolnym, jak również nie czerpała z niego korzyści finansowych. Przez cały okres pobierania renty rodzinnej ubezpieczona uczyła się i mieszkała w S., natomiast gospodarstwo rolne prowadzi jej brat T. P. (odwołanie k. 1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Ponadto organ rentowy podniósł, iż w rozumieniu przepisów ustawy o

ubezpieczeniu społecznym rolników ubezpieczona nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, gdyż w okresie od 1 września 2014r. do 30 września 2017r. była współwłaścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni ponad 1 ha, a wobec tego jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.2 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona J. M. na podstawie decyzji z dnia 5 września 2014r. jest uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu B. P. od dnia 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2017r. Renta rodzinna była wypłacana J. M. w pełnej wysokości tj. 85% emerytury podstawowej i 50% części składkowej emerytury rolniczej, które przysługiwałyby osobie zmarłej. Wysokość świadczenia została ustalona na kwotę 854,24 zł brutto (decyzja k.25-26 akt organu rentowego).

W dniu 10 listopada 2017r. J. M. złożyła w organie rentowym akt notarialny umowy: o dział spadku i zniesienie współwłasności oraz o ustalenie służebności osobistej Rep.(...), na podstawie którego ubezpieczona nabyła lokal mieszkalny w S. (akt notarialny Rep. (...))k.52-56 akt organu rentowego). Następnie, w dniu 23 listopada 2017r. ubezpieczona przedłożyła m. in. akt poświadczenia dziedziczenia Rep (...) z dnia 12 czerwca 2014r. na podstawie którego wraz z matką i dwojgiem rodzeństwa, tj. T. P. oraz K. B. nabyła spadek po zmarłym ojcu B. P. (akt poświadczenia dziedziczenia Rep. (...))z dnia 12 czerwca 2014r. k.44-45 akt organu rentowego).

Fakt nabycia udziału we współwłasności gospodarstwa rolnego stworzył domniemanie prawne, że J. M. prowadzi działalność rolniczą na gruntach będących przedmiotem współwłasności. Dlatego też, organ rentowy decyzją z 8 stycznia 2018r. ustalił J. M. nadpłatę części uzupełniającej renty rodzinnej w okresie od 1 września 2014r. do 30 września 2017r. w kwocie 28 325,75 zł i zobowiązał ubezpieczoną do jej zwrotu poprzez potrącenia ze świadczenia rentowego poczynawszy od 1 stycznia 2018r. (zaskarżona decyzja z 8 stycznia 2018r. k.64 akt organu rentowego).

Ubezpieczona od 2010r. na stałe zamieszkuje w S.. Od 31 grudnia 2012r. zatrudniona jest jako kelner w firmie (...) M. K. w S. (zaświadczenie pracodawcy k.20 akt sprawy). Oprócz pracy zawodowej ubezpieczona w okresie od września 2014r. do czerwca 2017r. kontynuowała naukę w trzyletnim Liceum (...) w S.. Nauka odbywała się systemie zaocznym. Następnie, tj. od 2017r. ubezpieczona podjęła naukę w dwuletniej Szkole (...) w S. (zaświadczenia k.17 i 36 akt organu rentowego). J. M. nigdy nie prowadziła działalności rolniczej na odziedziczonych po ojcu gruntach. Całość spadkowego gospodarstwa, będącego przedmiotem współwłasności użytkuje wyłącznie jeden ze spadkobierców, tj. T. P.. Jedyne on pobiera z uprawy tej ziemi pożytki, otrzymuje dopłaty bezpośrednie i opłaca podatki (zaświadczenie Urzędu Gminy Z. k.50 akt organu rentowego oraz dokumenty dotyczące dopłat bezpośrednich k.46-47 akt organu rentowego).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania ubezpieczonej (k.15 akt sprawy), zeznań świadków: B. D. (k.14v akt sprawy), Ł. D. (k.14v akt sprawy), T. P. (k.14v-15 akt sprawy) oraz dokumenty znajdujące się w aktach organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej J. M. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2008r., Nr 50, poz. 291 ze zm.) wypłata renty rodzinnej, przysługującej osobie pełnoletniej, ulega zawieszeniu, jeżeli uprawniony prowadzi działalność rolniczą. Przepisy art. 28 ust. 3, 4 i 6-10 oraz art. 34 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie zaś z art.28 ust.1 w/w ustawy wypłata emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust.2-8, jeżeli emeryt lub rencista prowadzi działalność rolniczą, przy czym zgodnie z ustępem 4 powyższego przepisu uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego. Stosownie do treści z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016r., poz. 617 j.t.) za gospodarstwo

rolne uważa się obszar gruntów, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne (z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza), o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że organ rentowy dokonał błędnej wykładni przepisu art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i doszedł do niewłaściwego wniosku, że ubezpieczona od 1 września 2014r. prowadziła działalność rolniczą. Wynikało to z przyjęcia przez organ rentowy przyjął założenie, że sam fakt, iż ubezpieczona jest współwłaścicielem gospodarstwa rolnego powierzchni ponad 1 ha jest równoznaczny z prowadzeniem przez nią działalności rolniczej. W ocenie Sądu powyższy przepis nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt/rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, jakim jest powierzchnia gruntów rolnych których jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem, kiedy należy uznać, że emeryt/rencista nie prowadzi już działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż emeryt/rencista lub jego małżonek jest właścicielem lub współwłaścicielem gospodarstwa rolnego, uzasadnione jest przyjęcie, że emeryt/rencista ten nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy emeryt/rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą i pracuje w gospodarstwie rolnym. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), a także Sąd Apelacyjny w Lublinie, który w wyroku z 1 sierpnia 2012r. w sprawie III AUa 615/12 (LEX nr 1216343) wskazał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 ustawy z 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust.1 i 3 w związku z ust.4.

Zdaniem Sądu Okręgowego J. M. udowodniła, że w spornym okresie nie prowadziła działalności rolniczej. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej, że grunty te uprawiał jej brat - T. P. (k.15 akt sprawy). Zeznania ubezpieczonej potwierdzili świadkowie: B. D. (k.14v akt sprawy), Ł. D. (k.14v akt sprawy), jak również sam T. P. (k.14v-15 akt sprawy). Wszyscy zgodnie wskazali, że ubezpieczona nigdy nie prowadziła działalności rolniczej. Ubezpieczona od kilku lat stale zamieszkuje w S.. Od 2012r. pracuje zarobkowo jako kelner, a dodatkowo kontynuuje naukę. Natomiast całość gospodarstwa rolnego, będącego przedmiotem współwłasności użytkuje wyłącznie T. P.. Jedynie on pobiera z uprawy tej ziemi pożytki, otrzymuje dopłaty bezpośrednie i opłaca podatki. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, ponieważ są logiczne, spójne i wzajemnie się uzupełniają. Zeznania te znajdują potwierdzenie w dokumentach dotyczących dopłat bezpośrednich (k.46-47 akt organu rentowego), decyzjach podatkowych znajdujących się w aktach KRUS (zaświadczenie Urzędu Gminy Z. k.50 akt organu rentowego). Dokumenty te wystawione zostały na nazwisko T. P..

Podsumowując Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczona nie prowadzi działalności rolniczej w rozumieniu art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników co najmniej od 1 września 2014 r. i oceny tej nie zmienia fakt, że pozostawała ona współwłaścicielem gospodarstwa rolnego (akt poświadczenia dziedziczenia Rep. (...) z dnia 12 czerwca 2014r. k.44-45 akt organu rentowego).

W konsekwencji nie ma podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczona nie była uprawniona do części uzupełniającej renty rodzinnej. Tym samym nie ma powodów do uznania, iż ubezpieczona nienależnie pobrała część uzupełniającą świadczenia rentowego za okres 1 września 2014r. do 30 września 2017r. Nie zachodziły zatem podstawy do zobowiązania J. M. do zwrotu kwoty 28 325,75 zł tytułem nienależnie pobranego świadczenia.

W związku z powyższym Sąd uznał zaskarżoną decyzję za błędną i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.